

UTKAST

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av livsmedelslagen, foderlagen och lagen om djursjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att livsmedelslagen, foderlagen och lagen om djursjukdomar ändras. Det centrala syftet med ändringen är att i livsmedelslagen och foderlagen ta in de befogenheter som behövs för beredskap inför störningssituationer under normala förhållanden. I lagarna görs också andra enskilda ändringar och korrigeringar. Till livsmedelslagen och lagen om djursjukdomar fogas bemyndiganden att utfärda förordning som gäller myndighetssamarbete i fråga om zoonoser.

Lagen avses träda i kraft den 2026.

KIRJOITA TEKSTIÄ NAPSAUTTAMALLA TAI NAPAUTTAMALLA TÄTÄ.

Lagförslag

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (297/2021) 5 § 1 mom. 2 och 3 punkten, 5 § 2 mom. 15, 21 och 22 punkten, 10 § 2 mom., 14 § 2 mom., 20 § 2 mom., 21 § 3 mom., 24 § 2 mom. 13 punkten, 53 §, 72 § 2 mom., 78 § 2 mom., 79 § 4 mom. 4 punkten och 80 § 1 mom. 2 punkten och
fogas till lagen en ny 22 a §, till 24 § 2 mom. en ny 14 punkt och till 24 § ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag och i förordningar som utfärdats med stöd av denna lag tillämpas

2) definitionerna i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien,

3) definitionerna i bilagorna I och III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, dock inte definitionen av slakteri,

I denna lag och i förordningar som utfärdas med stöd av den avses med

15) *virtuell lokal* en lokal som används för försäljning, förmedling eller annan livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet utan att livsmedlen eller kontaktmaterialen finns i lokalen,

21) *renslakteri* ett i punkt 1.16 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung avsett slakteri som ligger inom renkötselområdet och där det huvudsakligen slaktas renar,

22) *slakteri* andra i punkt 1.16 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung avsedda slakterier än sådana rensakterier som avses i 21 punkten,

10 §

Registrerad livsmedelsverksamhet

En anmälan som avses i 1 mom. behöver dock inte göras, om riskerna i samband med verksamheten är ringa och verksamheten inte är yrkesmässig eller omfattande.

14 §

Spårbarhet

Bestämmelser om livsmedelsföretagares skyldighet att ordna spårbarhet för fiskeri- och vattenbruksprodukter finns dessutom i artiklarna 56–58 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006. Bestämmelser om livsmedelsföretagares skyldighet att lämna konsumenterna information om fiskeri- och vattenbruksprodukter finns dessutom i artikel 35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000.

20 §

Hygienpasstestare

Livsmedelsverket övervakar hygienpasstestarnas verksamhet. Livsmedelsverket kan återkalla ett godkännande av en hygienpasstestare, om testaren inte ordnat hygienpasstester eller beviljat hygienpass på över tre år. Dessutom kan godkännandet återkallas om testaren i väsentlig grad har brutit mot de bestämmelser och föreskrifter som gäller hygienpasstestning eller inte har rättat till sin verksamhet som strider mot bestämmelser eller föreskrifter på uppmaning av Livsmedelsverket inom den tidsfrist som verket har satt ut och försummelsen enligt en helhetsbedömning kan anses vara väsentlig. Godkännandet kan också återkallas temporärt.

21 §

Närmare bestämmelser om livsmedel och livsmedelskontaktmaterial

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i och distributionen av sådant informationsmaterial om spädbarns- och småbarnskost som krävs enligt artikel 10 och 11 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/127 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 vad gäller särskilda sammansättnings- och informationskrav för modersmjölksersättning och tillskottsnäring och vad gäller informationskrav för uppfödning av spädbarn och småbarn.

22 a §

Tryggande av tillgången till livsmedel och livsmedelskontaktmaterial vid allvarliga störnings-situationer

För att trygga tillgången till livsmedel och livsmedelskontaktmaterial vid allvarliga störnings-situationer under normala förhållanden får det genom förordning av statsrådet utfärdas nödvändiga tillfälliga undantag från de krav enligt livsmedelsbestämmelserna som gäller

- 1) utrymmen, konstruktioner och verksamhet i fråga om livsmedelsverksamhet,
- 2) livsmedlens sammansättning och kvalitet,
- 3) hantering och transport av livsmedel samt krav på temperaturer,
- 4) uppgifter som ska ges om livsmedel,
- 5) användning av livsmedelskontaktmaterial samt renhetskrav och märkningar i fråga om dem.

Användningen av befogenheten enligt 1 mom. förutsätter att uppfyllande av kraven som sådana skulle leda till att tillgången till livsmedel och livsmedelskontaktmaterial väsentligt försvåras och att undantaget inte äventyrar livsmedelssäkerheten eller annars äventyrar människors hälsa eller miljön.

24 §

Livsmedelsverkets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Livsmedelsverket

13) leda den nationella tillsyn över bestämmelserna som krävs enligt ATP-avtalet och godkänna de säsongkontroll- och typkontrollstationer som krävs enligt det nämnda avtalet,

14) i fråga om uppföljning och bekämpning av zoonoser samarbeta med andra myndigheter och sakkunniginrättningar som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar.

Närmare bestämmelser om samarbete i fråga om uppföljning och bekämpning av zoonoser får utfärdas genom förordning av statsrådet.

53 §

Kontrollerade uppfödningförhållanden för svin

Livsmedelsverket erkänner på ansökan anläggningarna och de delområden som bildas av dem, om de uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden för svin enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, samt övervakar att kraven uppfylls i dem.

Livsmedelsverket kan bestämma att det ska göras undersökningar enligt den förordning som avses i 1 mom. för övervakning av trikinförekomsten hos svin som fötts upp under kontrollerade uppfödningförhållanden.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om ansökan om offentligt erkännande av, erkännande av, tillsynen av och återkallelse av erkännande av sådana anläggningar och sådana delområden som bildas av anläggningar som uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden.

72 §

Årlig grundavgift för tillsyn som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen

Den i 1 mom. avsedda grundavgiften för tillsyn tas inte ut av

- 1) sådana livsmedelsföretagare som är registrerade enligt 10 § och som inte omfattas av den regelbundna tillsynen,
 - 2) allmännyttiga samfund,
 - 3) lanthandlar,
 - 4) företagare som bedriver sådan verksamhet som avses i artikel 1.3 d eller 1.3 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung,
 - 5) företagare som bedriver sådan verksamhet som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung och i artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 om särskilda bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produktion av kött och för produktions- och återutläggningsområden för levande musslor i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625.
-

78 §

Verkställighet

Ett beslut enligt 19 § 5 mom. om återkallelse av hygienpass och ett beslut enligt 20 § 2 mom. om återkallelse av godkännande av en hygienpasstestare ska iakttas trots besvär, om inte Livsmedelsverket eller besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

79 §

Register

Livsmedelsverket ska med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt utförandet av tillsynen föra ett riksomfattande register över

4) sådana anläggningar och delområden och i delområden ingående anläggningar enligt 53 § som Livsmedelsverket har erkänt uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden för svin,

80 §

Uppgifter som införs i registret

I de register som avses i 79 § införs följande uppgifter:

2) identifikationsuppgifter för anläggningar, delområden och i delområden ingående anläggningar som har erkänts enligt 53 §,

2.

Lag

om ändring av foderlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i foderlagen (1263/2020) 2 § 2 mom., 4 §, 23 § 1 mom., rubriken för 24 §, 26 § 1 mom. 8 punkten, 40 § 3 mom. och 51 § 1 mom., av dem 4 § sådan den lyder i lag 18/2022, och
fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inte på foder som används vid utfodring av djur för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål. Lagens 23 och 24 § tillämpas dock på ämnen som används i vetenskapliga experiment och andra experiment som fodertillsatser i foder för produktionsdjur och som inte har godkänts för ändamålet i fråga.

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om import av foder från stater utanför Europeiska unionen och om kontrollen av denna import finns förutom i denna lag även i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019). Bestämmelser om grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder finns i strålskyddslagen (859/2018). Bestämmelser om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av och verksamhet vid anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer finns i gentekniklagen (377/1995). Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning finns i läkemedelslagen (395/1987). Bestämmelser om veterinärers rätt att förskriva foder som innehåller läkemedel

finns i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014). I lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) föreskrivs det om krav som ställs på verksamhetsutövare och anläggningar inom sektorn samt om tillståndsbemviljande och tillsyn. I lagen om djurvälstånd (693/2023) föreskrivs det om skyldigheter att föra bok över den medicinska behandlingen av produktionsdjur som inte används inom livsmedelsproduktionen.

23 §

Tillstånd att använda icke-godkända fodertillsatser

Företagare som i utfodringen av produktionsdjur i vetenskapliga experiment eller andra experiment som fodertillsats har för avsikt att använda ett ämne som inte har godkänts för ändamålet i fråga ska ansöka om tillstånd för detta av Livsmedelsverket. Tillstånd beviljas, om bedömningen är att experimentet sannolikt inte har skadliga verkningar för människors eller produktionsdjurs hälsa eller för miljön.

24 §

Avbrytande av vetenskapligt experiment eller annat experiment

24 a §

Tryggande av tillgången till foder vid allvarliga störningssituationer under normala förhållanden

För att trygga tillgången till foder vid allvarliga störningssituationer under normala förhållanden får det genom förordning av statsrådet utfärdas nödvändiga tillfälliga undantag från de krav enligt foderbestämmelserna som gäller

- 1) kvalitetskrav för foder,
- 2) sammansättningen av foderblandningar,
- 3) sammansättningen av foder som innehåller läkemedel,
- 4) information om foder,
- 5) krav på förpackning av foder,
- 6) utrymmen, konstruktioner och redskap i fråga om foderverksamhet,
- 7) bearbetning, användning, transport och lagring av foder,
- 8) anmälningsskyldighet för och godkännande av foderföretagare.

Användningen av befogenheten enligt 1 mom. förutsätter att uppfyllande av kraven som sådana skulle leda till att tillgången till foder väsentligt försvåras och att undantaget inte äventyrar djurs hälsa eller säkerheten hos livsmedel av animaliskt ursprung eller annars äventyrar människors hälsa eller miljön.

26 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket

8) beviljar tillstånd för icke-godkända ämnen som i vetenskapliga experiment eller andra experiment används som fodertillsats i foder,

40 §

Livsmedelsverkets kontrollplan och rapportering

Den årliga rapporten ska inbegripa de resultat som är väsentliga för foderkontrollen.

51 §

Påföljdsavgift inom foderkontrollen

Den behöriga tillsynsmyndigheten kan ålägga foderföretagaren att betala en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000 euro inom foderkontrollen, om företagaren

1) försummar sina skyldigheter enligt 14 och 15 § i fråga om märkning och förpackning av foder,

2) bedriver foderverksamhet utan att göra anmälan enligt 19 §,

3) underlåter att ansöka om godkännande enligt 20 § av sin verksamhet,

4) försummar skyldigheten enligt 21 § att föra journal,

5) försummar skyldigheten enligt 22 § att lämna uppgifter,

6) i strid med 24 § underlåter att avbryta ett experiment eller att underrätta om avbrytandet, eller

7) upprepade gånger underlåter att ta de egenkontrollprov som tas med tanke på salmonella och som avses i 17 eller 33 §.

Denna lag träder i kraft den 20.

3.

Lag

om ändring av 67 § i lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 67 § 2 mom. i lagen om djursjukdomar (76/2021), sådant det lyder i lag 631/2025, en ny 6 a-punkt och till 67 §, sådan den lyder i lag 631/2025, ett nytt 6 mom. som följer:

67 §

Livsmedelsverket

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter ska Livsmedelsverket

6 a) i fråga om uppföljning och bekämpning av zoonoser samarbeta med andra myndigheter och sakkunniginrättningar som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar,

Närmare bestämmelser om samarbete i fråga om uppföljning och bekämpning av zoonoser får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah

